

Letbaner og nordjyske motorveje er ingen guldrandet investering

Letbanen i Aarhus tog de første passagerer om bord den 21. december 2017. Også København og Odense bygger letbaner, men økonomien bekymrer eksperter. ARKIVFOTO: HENNING BAGGER

JP 12-05-2018 Lars From

Politikerne burde se nærmere på de samfundsøkonomiske analyser af store investeringer af alt fra motorveje til letbaner – og handle ud fra det, mener eksperter.

Havde man gjort det, ville der næppe være letbaner på vej i tre danske byer, og nordjyderne ville formentlig aldrig have fået deres motorveje til f.eks. Hirtshals, mener Jens Hauch, vicedirektør i tænketanken Kraka.

»Når man ser på de dårlige investeringer, man har foretaget, handler det f.eks. om de letbaner, der lige nu er på vej i København, Aarhus og Odense. De er alle dårlige investeringer med et meget lavt samfundsmæssigt afkast. Eller om håbløse nordjyske motorveje til f.eks. Hirtshals,« siger Jens Hauch.

»På grænsen af fornuftig«

Han mener som udgangspunkt slet ikke, at det offentlige skulle investere i trafikprojekter med et lavere afkast end en intern rente på 4 pct.

»Et afkast på under 4 pct. burde man slet ikke investere i. Og når man f.eks. ser på motorvejen til Svendborg, som Transportministeriet har fået analyseret, er afkastet på 5,5 pct., men her kunne man have fundet ganske mange andre projekter med et bedre afkast. Derfor er Svendborgmotorvejen helt klart på grænsen af, hvad der er fornuftigt.«

Jens Hauch stod for to år siden bag en større analyse for Kraka af en række mulige investeringer i infrastruktur. Her kom han frem til, at en række ikkebeslutede projekter ville give en langt større samfundsmæssig gevinst end mange af de projekter, der allerede var besluttet og sat penge af til.

Det gælder f.eks. en udvidelse af motorvejen fra Kolding til Fredericia, hvilket ifølge Krakas beregninger ville give en intern rente på 14 pct. – og dermed komme helt op i nærheden af det afkast på 14,2 pct., som Storebæltsbroen ifølge den nye analyse fra Transportministeriet og Incentive har haft. Men den er ikke besluttet.

Ringeste projekt i historien

En helt ny vestlig ringvej rundt om København ville give et afkast på 10,5 pct., men heller ikke

dette projekt er på vej til at blive til virkelighed inden for en overskuelig årrække.

På listen fra Kraka står også en ny tredje Limfjordsforbindelse som supplement til den nuværende tunnel, der er så presset af en kraftig trafikvækst, at det ofte får trafikken til at bryde sammen. En ny Limfjordsforbindelse vil give et samfundsmæssigt afkast på 8 pct., vurderer Kraka i analysen fra 2016.

Et godt stykke nede på listen kommer Femernforbindelsen med et samfundsmæssigt afkast på 5,4 pct., hvilket er mindre end den motorvej til Svendborg, som Jens Hauch mener er en tvivlsom forretning for samfundet.

Helt i bund på listen fra Kraka kommer letbanen i Odense med et samfundsmæssigt afkast på blot 0,8 pct., mens en ny jernbane til Aalborg Lufthavn vil give en gevinst på 0,3 pct. Begge projekter er vedtaget og pengene afsat.

Professor Mogens Fosgerau fra Københavns Universitet er af samme opfattelse.

»Letbanen i København giver ifølge alle analyser et samfundsøkonomisk underskud på omkring 8 mia. kr. – alligevel er flere politikere gået ud og har talt om, hvor fantastisk en samfundsmæssig investering det er.«

»Faktum er, at letbanen i København er et af de ringeste projekter i historien. Et andet dårligt projekt er, hvad man kalder for ”Lego-toget” fra Vejle til Billund. Det giver også en negativ forrentning. Det er ikke helt så slemt som letbanen, men det handler om samme problem, at man ikke forholder sig til analyserne.«

Ikke guldrandet

Transportminister Ole Birk Olesen (LA) mener heller ikke, at de kommende letbaner er nogen guldrandet forretning for samfundet. Samfundsanalyserne var da også grunden til, at regeringen, da man fandt ud af, at der var for meget fart på investeringerne, valgte at sige nej til den planlagte letbane i Aalborg for i stedet erstatte den med billigere såkaldte BRT-busser, oplyser ministeren.

BRT-busser koster ca. en tredjedel af, hvad en letbane koster.

Letbaner og nordjyske motorveje er ingen guldrandet investering

<http://www.e-pages.dk/jyllandsposten/50878/article/725531/5/1/render/?token=2982fab1ab188ac2eacf580245349e6a>